

Sprawozdanie z Konferencji dla pacjentów z szumami usznymi i obniżoną tolerancją na dźwięki, 27.09.2014 r., Kajetany

Iwona Niedziałek, Anna Fabijańska, Lucyna Karpiesz, Izabela Sarnicka, Małgorzata Ganc, Rafał Milner, Joanna Wójcik

Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu, Światowe Centrum Słuchu, Warszawa/Kajetany

Adres autora: Iwona Niedziałek, Światowe Centrum Słuchu, Klinika Audiologii i Foniatrii, ul. Mokra 17, Kajetany, 05-830 Nadarzyn, e-mail: i.niedzialek@ifps.org.pl

Konferencje z tego cyklu organizowane są już od kilku lat, będąc odpowiedzią na potrzeby pacjentów Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu (IFPS), którzy poszukują rzetelnej wiedzy na temat przyczyn szumów usznych, diagnostyki i możliwości ich leczenia. Cieszą się one dużą popularnością – w tegorocznym spotkaniu wzięło udział ponad 80 osób. Uczestników powitała dr hab. n. med. Agata Szkiełkowska – kierownik Kliniki Audiologii i Foniatrii IFPS, a zespół Instytutu przygotował dla nich szereg interesujących wykładów.

Dr n. med. Anna Fabijańska zaprezentowała rodzaje protez słuchowych wszczepianych obecnie w Instytucie, omawiając wskazania medyczne i audiologiczne do stosowania tych rozwiązań, kryteria kwalifikacji pacjentów, przebieg operacji i okresu pooperacyjnego oraz wyniki stosowania tych urządzeń u osób z szumami usznymi.

Wybrane jednostki chorobowe, w których jednym z objawów mogą być szumy uszne, przedstawiła z kolei dr Iwona Niedziałek. Z praktyki klinicznej wynika, że szumy najczęściej towarzyszą niedosłuchowi, w tym spowodowanemu urazem akustycznym ucha i pracą w hałasie, otosklerozie, chorobie Maniere'a, chorobom zapalnym uszu związanym ze zmianami wysiękowo-zarostowymi, dysfunkcją trąbki słuchowej. Szumy mogą być również skutkiem schorzeń niezwiązanych z narządem słuchu, w tym: sercowo-naczyniowych (nadciśnienie tętnicze, choroba niedokrwienna serca, zaburzenia rytmu serca), metabolicznych (zaburzenia hormonów tarczycy, hiperlipemia, cukrzyca), neurologicznych (stwardnienie rozsiane, nerwiaki nerwu VIII), a także zakaźnych (np. borelioza, neurokiła). Wpływ na pojawienie się szumów bądź ich nasilenie mogą mieć ponadto zmiany zwyrodnieniowe w kręgosłupie szyjnym, zwiększone napięcie mięśni karku, czy też zmiany w stawie skroniowo-żuchwowym. Dlatego każdy pacjent przed rozpoczęciem leczenia szumów powinien mieć prawidłowe wyniki badań takich jak: morfologia, cholesterol, glukoza we krwi, TSH, a także – w określonych przypadkach – wykonany RM kręgosłupa szyjnego.

Stosowany w Instytucie od 2004 r. holistyczny model opieki dla osób z szumami usznymi, w którym bardzo ważną jest współpraca lekarza i psychologa, przedstawiła

dr Lucyna Karpiesz. Potrzebę terapii psychologicznej podkreśliła mgr Izabela Sarnicka, zwracając uwagę na wpływ emocji na sposób odczuwania szumów i utrwalanie się ich obecności w świadomości. Utrzymywanie się negatywnych emocji skojarzonych z szumem może powodować nasilenie dolegliwości, dlatego tak istotne jest stosowanie u osób z szumami odpowiednich technik psychologicznych, które pomogą wyciszyć negatywne reakcje emocjonalne związane z tą dolegliwością.

Podczas konferencji wiele uwagi poświęcono terapii neurofeedback – metodzie neurorehabilitacji umożliwiającej normalizację pracy ośrodkowego układu nerwowego. Małgorzata Ganc przedstawiła ogólne założenia tej terapii i jej zastosowanie u pacjentów z różnymi schorzeniami. Zaprezentowała również procedurę badania QEEG, które umożliwia ocenę spoczynkowej bioelektrycznej aktywności mózgu i pomaga podjąć decyzję dotyczącą wyboru rodzaju terapii. Natomiast dr n. biol. Rafał Milner pokazał możliwości wykorzystania neurofeedbacku u pacjentów z szumami usznymi. Badania wskazują bowiem, że osoby te mają nieprawidłowe wzorce aktywności bioelektrycznej mózgu, które skorelowane są z intensywnością odczuwanego szumu. Najprawdopodobniej dochodzi u nich m.in. do zmian pobudliwości neuronów w korze słuchowej. Zmiany te mają swoje bioelektryczne odzwierciedlenie w sygnale EEG – w zapisie tzw. wolnych potencjałów korowych (ang. *slow cortical potentials*, SCP). W Instytucie Fizjologii i Patologii Słuchu opracowano i wdrożono specjalne protokoły treningowe SCP neurofeedback dla pacjentów z szumem usznym. Wstępne wyniki badań mających na celu ocenę efektywności tej terapii są obiecujące.

O zaletach spektroskopii rezonansu magnetycznego (MRS), zwanego potocznie „nieinwazyjną biopsją biochemiczną”, mówiła z kolei mgr inż. Joanna Wójcik. Analiza widma MRS polega na ocenie stężeń wybranych metabolitów oraz ich stosunków względnych. Badanie to dostarcza informacji o przemianach metabolicznych na poziomie komórkowym, co umożliwia bardzo wczesne wykrycie zmian patologicznych w organizmie. Technika MRS jako metoda nieinwazyjna jest konkurencyjna nie tylko dla badań obrazowych, w których zmiany dostrzegalne są dość

Uczestnicy konferencji

Norbert Pyttlik z Deutsche Tinnitus Liga

późno, lecz także dla metod inwazyjnych, m.in. biopsji, pozytonowej tomografii emisyjnej itp.

Norbert Pyttlik z Deutsche Tinnitus Liga zwrócił uwagę na problem współistnienia szumów i niedosłuchu oraz korzyści płynące z noszenia aparatów słuchowych – mogą nie tylko skompensować ubytek słuchu, lecz także zmniejszyć lub całkowicie wyeliminować odczuwanie szumów w czasie ich noszenia. Wspomniał również o pozytywnym wpływie relaksacji i jogi śmiechu, której jest trenerem. Natomiast Dorota Miazga, gospodarz Klubu Tinnitus, przedstawiła zasady działania tego Klubu, będącego formą samopomocy dla pacjentów z szumami usznymi. Wymiana informacji, dzielenie się doświadczeniami w pokonywaniu trudności i wsparcie emocjonalne, jakie zapewniają sobie członkowie Klubu, to czynniki bardzo pozytywnie wpływające na samopoczucie osób z szumami usznymi i efektywność terapii.

Na zakończenie konferencji prof. Henryk Skarżyński wręczył gospodarzom Klubu Tinnitus pamiątkowego ślimaka i monografię *20 lat. Od Ośrodka Diagnostyczno-Leczniczno-Rehabilitacyjnego dla Osób Niesłyszących i Niedosłyszących*

Dr. hab. n. med. Agata Szkiełkowska – kierownik Kliniki Audiologii i Foniatrii IFPS

Profesor Henryk Skarżyński, dyrektor IFPS, i Dorota Miazga, gospodarz Klubu Tinnitus

„Cochlear Center” do Światowego Centrum Słuchu, doceniając ich ogromne zaangażowanie i determinację w realizacji założonych celów. Następne spotkanie dla pacjentów z szumami usznymi i ich rodzin planowane jest za rok.